

Sygn. akt II K 499/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Małgorzata Krupska- Świstak

Protokolant: sek. sąd. staż. Dorota Słomka

w obecności Prokuratora Jarosława Aniola

po rozpoznaniu dniach 23 października 2015 r. oraz 20 listopada 2015 r.

na rozprawie sprawy

J. C.

s. W. i K. z domu K.

ur. (...) w T.

oskarżonego o to, że:

w dniu 01 sierpnia 2015r. w miejscowości T. ul. (...)/S., gm. T., woj. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącym o godzinie 16:24 do stężenia 0,44 mg/l, o godzinie 16:44 do stężenia 0,45 mg/l, o godzinie 16:52 do stężenia 0,41 mg/l, o godzinie 16:54 do stężenia 0,40 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował motorowerem marki J. nr rej. (...) po drodze publicznej, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokiem z dnia 14.05.2012r. Sądu Rejonowego w (...) sygn. II K 263/12,

tj. o czyn z art. 178a § 4 kk

orzeka

1. oskarżonego **J. C.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 4 kk i za to na podstawie art. 178a § 4 kk wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,
2. na podstawie art. 69 § 1 i § 4 kk, art. 70 § 1 kk, wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby 2 (dwóch) lat,
3. na podstawie art. 42 § 3 kk orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 3 (trzech) lat,
4. na podstawie art. 43a § 2 kk w zw. z art. 39 pkt 7 kk orzeka wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 (dziesięć tysięcy) zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
5. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. K. kwotę 531,36 (pięćset trzydzieści jeden złotych, trzydzieści sześć groszy) złotych tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu,
6. zwalnia oskarżonego od kosztów procesu, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

(na podstawie art. 423 § 1a kpk w zakresie ograniczonym do rozstrzygnięcia o karze i innych konsekwencjach prawnych czynu)

Przestępstwo z art. 178a § 4 kk jest zagrożone karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności. Wymierzając karę J. C. w najniższym możliwym wymiarze tj. 3 miesięcy pozbawienia wolności Sąd Rejonowy dał wyraz przekonaniu, że będzie ona pozostawała we właściwej proporcji do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości popełnionego czynu. Oskarżony wprawdzie umyślnie naruszył podstawową zasadę bezpieczeństwa w komunikacji prowadząc motorower w stanie nietrzeźwości i sprowadzając stan zagrożenia na innych uczestników ruchu, ale rodzaj kierowanego pojazdu znacząco je zredukował, bowiem w pierwszej kolejności J. C. to siebie samego naraził na przykre konsekwencje możliwego wypadku drogowego. Nadto, konkretna szkoda komunikacyjna nie wystąpiła, a stopień intoksykacji alkoholowej nie wyróżniał się in minus na tle innych czynów tej samej kategorii. Sposób i okoliczności popełnionego występkę, odniesione zwłaszcza to miejsca zdarzenia oraz właściwości osobistych oskarżonego trudno także uznać za godne szczególnego potępienia, tym bardziej, że J. C. zareagował prawidłową postawą okazując skruchę, deklarując zmianę postępowania w przyszłości, a na etapie przygotowawczym także wolę dobrowolnego poddania się karze. Jednym słowem, Sąd nie dopatrywał się powodów, dla których wymiar kary proponowany przez prokuratora miałby zostać oceniony jako nietrafny. Na akceptację zasługiwał również postulat oskarżenia, aby wykonanie wymierzonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesić oskarżonemu na okres próby 2 lat. Sąd podziela tym samym przekonanie, że rozważany występki należy do kategorii szczególnie uzasadnionych wypadków, dla których kara bezwzględna byłaby sankcją rażąco surową, nieuzasadnioną wyjątkowymi okolicznościami przedmiotowo-podmiotowymi. Przede wszystkim J. C. nie jest sprawcą o wyraźnie zarysowanej uporczywości w łamaniu zasad bezpieczeństwa na drodze, bowiem drugie skazanie za kierowanie pojazdem mechanicznym po drodze publicznej z pewnością jeszcze do takiego wniosku nie uprawnia. Po wtóre, oskarżony jest dotknięty widocznym i trwałym kalectwem, a tym samym nieporadnym życiowo, wobec czego karę izolacyjną odbierałby zupełnie inaczej, niż osoby pozbawione barier w komunikacji międzyludzkiej. Po trzecie, orzeczone jednocześnie świadczenie pieniężne jest tak znaczną dolegliwością, że samo w sobie zapewnia skutek resocjalizacyjny i znaczny wysiłek finansowy, o oczywistych walorach wychowawczych. Po czwarte, oskarżony nie jest osobą zdemoralizowaną, czego dowodem jest postawa prezentowana w postępowaniu i okazana skrucha. Wszystkie te argumenty przemawiały za postawieniem oskarżonemu pozytywnej prognozy kryminologicznej, a zarazem uprawniały do wniosku, że zachodzą podstawy do skorzystania z dobrodziejstwa art. 69 § 4 kk.

Te same okoliczności przesądziły o uznaniu, że także sferze obligatoryjnego środka karnego zakazu kierowania wszelkich pojazdów zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Trudno byłoby zresztą racjonalnie wytłumaczyć stanowisko przeciwne, bowiem zasady wymiaru kary i środków karnych są dokładnie te same i ich zastosowanie prowadzić powinno do spójnych wniosków. Zmiana zasad polityki penalnej dokonana m.in. ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 541) prowadziła do drastycznego zaostrzenia kar wobec sprawców przestępstw drogowych popełnionych w stanie nietrzeźwości. W art. 42 § 3 kk ustanowiono zasadę obligatoryjnego orzekania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, między innymi w razie popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 kk. Przepis ten, mimo całego kategoryzmu w/w zasady dopuszcza od niej jednak pewien wyjątek, o czym przekonuje ostatni fragment § 3. W ocenie Sądu, podstawowe reguły wykładni językowej zupełnie jasno wskazują, że w przypadku każdej z powołanych w art. 42 § 3 kk hipotez możliwe jest stwierdzenie, że „zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami” z konsekwencją orzeczenia obligatoryjnego środka karnego na okres krótszy niż wskazuje zasada, a więc na okres inny niż dożywotni. Zwykło się przyjmować, że Ustawodawca jest racjonalny w swoich posunięciach legislacyjnych. Jeśli zatem tę dobroczynną klauzulę umieścił na końcu jednostki redakcyjnej odnoszącej się do różnych stanów faktycznych, to należy zakładać, że jego wolą było pozostawienie niezawisłemu sądowi szansy na dostosowanie rodzaju i rozmiaru reakcji karnej do każdej ze wskazanych tam sytuacji procesowych. Ich różnorodność i bogactwo zdecydowanie sprzeciwiałyby się przykładaniu zawsze tej samej miary do wszystkich przestępstw wymienionych w art. 42 § 3 kk. Zachowując więc konsekwencję w ocenie okoliczności przedmiotowych

i podmiotowych czynu, jakiego dopuścił się J. C., Sąd Rejonowy orzekł wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 3 lat. W tym zakresie należało przede wszystkim uwzględnić rozmiar związanej z tym dolegliwości, bowiem dla niepełnosprawnego oskarżonego, motorower należący do kategorii pojazdów mechanicznych jest w zasadzie jedynym dostępnym środkiem lokomocji. W ten sposób dojeżdżał do lekarza, i krewnych, a także do miejsc, w których podejmował prace dorywcze dorabiając do bardzo skromnej renty (667,04 zł). Ponadto, wymiar środka karnego nie powinien abstrahować od wieku oskarżonego, a przeciwnie - winien być do niego zrelatywizowany. Trzyletnie wykluczenie z grona kierujących pojazdami mechanicznymi dla 55- letniego J. C. będzie wystarczającym odwetem za popełnione przestępstwo i wystarczającym instrumentem prewencyjnym. Dłuższy okres środka karnego wiązałby się z ryzykiem, że z różnych przyczyn, w tym zdrowotnych, odzyskanie uprawnień kierowcy pojazdu mechanicznego będzie niemożliwe, co z kolei mogłoby zniechęcić i demotywować oskarżonego do zmiany postępowania.

Kategoryczny zapis art. 43a § 2 kk nie dawał natomiast żadnej możliwości, aby obniżyć wymiar obligatoryjnego świadczenia pieniężnego czyniąc je adekwatnym do realnych możliwości oskarżonego. W tym stanie rzeczy orzeczono je w rozmiarze minimalnym – 10.000 zł.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu orzeczono na podstawie §14 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 2 ust.3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461).Wobec uznania, że w obecnej sytuacji życiowej uiszczenie kosztów postępowania byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe, z mocy 624 § 1 kpk zwolniono go od tego obowiązku.